

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Baricovej a členiek senátu JUDr. Jarmily Urbancovej a JUDr. Eleny Krajčovičovej, v právnej veci žalobkyne obchodnej spoločnosti **R., s. r. o.**, so sídlom v H., IČO: X., zastúpenej **JUDr. P. N.**, advokátom so sídlom v H., proti žalovanému **Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky**, so sídlom v Banskej Bystrici, Nová ulica č. 13, v konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/225/11804-99539/2009/990722-r zo dňa 03.septembra 2009, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č. k. 2S/69/2009-33 zo dňa 07. októbra 2010, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove, č. k. 2S/69/2009-33 zo dňa 07. októbra 2010 **potvrdzuje**.

Účastníkom náhradu trov konania **nepriznáva**.

Odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Prešove (ďalej aj „krajský súd“) podľa § 250j ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/225/11804-99539/2009/990722-r zo dňa 03. septembra 2009. Týmto rozhodnutím žalovaný potvrdil platobný výmer Obce Výrava č. 0910202131 zo dňa 15. júna 2009, ktorým bola žalobkyni vyrubená daň z nehnuteľnosti na rok 2009 v sume 3.937,09 eura.

Krajský súd posudzujúc správnosť záverov daňových orgánov pri svojom rozhodovaní vychádzal z ustanovení § 6 ods. 1, § 8 ods. 1, 2 zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o miestnych daniach“), z ustanovenia § 6 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“), ako aj z ustanovení Všeobecne záväzného nariadenia (ďalej len „VZN“) Obce Výrava č. 1/2009 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady a dospel k záveru, že správca dane pri vydávaní platobného výmeru, ktorým vyrubil žalobkyni daň z nehnuteľnosti vychádzal z platného zákona a VZN Obce Výrava č. 1/2009, ktoré bolo prijaté v súlade s ustanovením § 6 zákona o obecnom zriadení. Podľa názoru krajského súdu sa žalovaný dostatočne vypořiadal s námietkami žalobkyne, napadnuté rozhodnutie náležite odôvodnil a rozhodol v súlade so zákonom.

O náhrade trov konania rozhodol krajský súd podľa § 250k ods. 1 OSP tak, že žalobkyni náhradu trov konania nepriznal pre jej neúspech v konaní a žalovanému z dôvodu, že tento nemá nárok na ich náhradu zo zákona.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa žiadajúc, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok krajského súdu zmenil tak, že preskúmané rozhodnutie zruší a vráti žalovanému na ďalšie konanie. Žalobkyňa uviedla, že Obec Výrava ako správca dane platobným výmerom č. 0910202131 zo dňa 15. júna 2009 vyrubila žalobkyni ako daňovníkovi daň z nehnuteľnosti na rok 2009 vo výške 3.625,81 eura. Išlo oproti roku 2008 o zvýšenie o 600 %. Takéto zvýšenie považuje žalobkyňa prinajmenšom v rozpore s dobrými mravmi, keďže ide o značný nepomer vo výške dane oproti roku 2008. Uviedla, že v oblasti poľnohospodárstva a lesníctva dochádza k využitiu najväčších plôch pôdy a vysoké daňové zaťaženie je z toho dôvodu neúnosné a likvidačné. Poukazovala na to, že samosprávy nemajú pri vyrubovaní miestnych daní takmer žiadne horné limity, a preto existuje obava zo zneužitia možnosti a svojvoľného zvyšovania sadzby daní. Žiadala preto, aby súd v rámci svojej činnosti využil v prospech žalobkyne inštitút zmiernenia tvrdosti zákona, ktorým je moderačné právo súdu, a aby upravil neprimeranosť a prílišnú tvrdosť zákona, nakoľko zvýšenie dane o 600 % považuje za rozpor s dobrými mravmi.

Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 01. decembra 2010 na odvolanie žalobkyne žiadal napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdiť. Uviedol, že vo vzťahu k obsahu dôvodov odvolania ponecháva na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky posúdiť spôsobilosť týchto dôvodov byť odvolacími dôvodmi. Pre prípad,

že sa Najvyšší súd Slovenskej republiky bude týmito dôvodmi odvolania zaoberať, poukazuje na to, že v tomto prípade žalovaný rozhodoval o vyrubení dane z nehnuteľnosti, teda rozhodoval vo veci verejno-právnej a nie vo veci občiansko-právnej, pracovnej, rodinnej alebo obchodno-právnej, respektíve vo veci uloženej sankcie, kde by podľa jeho názoru mohlo prichádzať do úvahy rozhodnutie v zmysle moderačného práva súdu. Podľa názoru žalovaného je v tomto prípade aplikácia moderačného práva súdu principiálne vylúčená. Zákon o miestnych daniach ani zákon č. 511/1992 Z. z. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o správe daní“), nevymedzujú kompetencie správcu dane, t. j. obcí a ani Ministerstvu financií Slovenskej republiky zohľadňovať akúsi tvrdosť zákona vo vzťahu k vyrubenej dani z nehnuteľnosti. Žalovaný uviedol, že napokon správca dane vyrubil daň z nehnuteľnosti v súlade s citovaným zákonom ako aj vlastným VZN č. 1/2009, keď aplikoval zvýšenú sadzbu dane (2,50 % zo základu dane) pre ornú pôdu a trvalé trávne porasty, čo je pri posudzovaní zákonnosti rozhodnutia žalovaného rozhodujúce. Ak správca dane najnižšiu sadzbu dane (0,25 % zo základu dane) určenú v zákone o miestnych daniach, pri týchto druhoch pozemkov zvýšil vlastným všeobecne záväzným nariadením o 10-násobok, postupoval v súlade so zákonným limitom pre zvýšenie sadzby, ktorým je 20-násobok najnižšej ročnej sadzby určenej zákonom o miestnych daniach. Súčasne žalovaný poznamenal, že aj keby správca dane na rok 2009 bol zvýšil najnižšiu sadzbu dane do maximálneho limitu, t. j. o 20-násobok najnižšej ročnej sadzby, aj vtedy by postupoval v súlade s vyššie vedenými predpismi a vonkoncom by nebolo možné hovoriť o tvrdosti zákona.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 OSP), keď deň verejného vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že odvolaniu žalobkyne nie je možné vyhovieť.

Predmetom konania v danej veci bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. I/225/11804-99539/2009/990722-r zo dňa 03. septembra 2009, ktorým žalovaný potvrdil platobný výmer Obce Výrava č. 0910202131 zo dňa 15. júna 2009, ktorým bola žalobkyňi vyrubená daň z nehnuteľnosti na rok 2009 v sume 3.937,09 eura.

V správnom súdnictve prejednávajú sudy na základe žalôb prípady, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu (§ 247 ods. 1 OSP).

Podľa § 6 ods. 1 písm. a/ a b/ zákona o miestnych daniach predmetom dane z pozemkov sú pozemky na území Slovenskej republiky v tomto členení:

- a) orná pôda, chmeľnice, vinice, ovocné sady,
- b) trvalé trávne porasty.

Podľa § 7 ods. 1 zákona o miestnych daniach základom dane z pozemkov podľa § 6 ods. 1 písm. a/ a b/ je hodnota pozemku bez porastov určená vynásobením výmery pozemkov v m² a hodnoty pôdy za 1 m² uvedenej v prílohe č. 1.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o miestnych daniach ročná sadzba dane z pozemkov je 0,25 %.

Podľa § 8 ods. 2 zákona o miestnych daniach ročnú sadzbu dane z pozemkov podľa odseku 1 môže správca dane všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivej časti znížiť alebo zvýšiť s účinnosťou od 01. januára príslušného zdaňovacieho obdobia. Správca dane môže všeobecne záväzným nariadením podľa miestnych podmienok v obci alebo jej jednotlivej časti určiť sadzby dane rôzne pre jednotlivé druhy pozemkov podľa § 6 ods. 1 alebo pre jednotlivé katastrálne územia. Takto určená ročná sadzba dane z pozemkov nesmie presiahnuť 20-násobok najnižšej ročnej sadzby dane z pozemkov určenej správcom dane vo všeobecne záväznom nariadení. Ročná sadzba dane za pozemky funkčne spojené so stavbou jadrového zariadenia nesmie presiahnuť 100-násobok ročnej sadzby dane podľa odseku 1.

Podľa prílohy č. 1 k zákonu o miestnych daniach bola hodnota pôdy pre vyrubenie miestnej dane z nehnuteľností v Obci Výrava stanovená pri ornej pôde vo výške 0,2154 eura za m² a pri trvalých trávnatých porastoch vo výške 0,0262 eura za m².

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) mal z obsahu pripojeného administratívneho ako aj súdneho spisu za preukázané, že platobným výmerom Obce Výrava č. 0910202131 zo dňa 15. júna 2009 bola žalobkyni vyrubená daň z nehnuteľnosti na rok

2009 za 345.200 m² ornej pôdy v sume 1.778,64 eura, za 2.820.100 m² trvalého trávneho porastu v sume 1.847,17 eura, za stavby na poľnohospodársku produkciu za 3.744 m² v sume 123,552 eura, za stavby na ostanú podnikateľskú a zárobkovú činnosť, skladovacie a administratívu za 299 m² v sume 107,939 eura a za ostatné stavby za 806 m² v sume 79,794 eura, spolu v sume 3.937,09 eura. Z obsahu administratívneho spisu vyplýva, že výpočet dane z pozemkov a stavieb podľa § 20 zákona o miestnych daniach bol na rok 2009 určený vo Všeobecne záväznom nariadení Obce Výrava č. 1/2009 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady tak, že sadzba pre ornú pôdu a pre trvalé trávne porasty je 2,50 % zo základu dane a pre zastavané plochy a nádvoría, stavebné pozemky a ostatné plochy okrem stavebných pozemkov je 0,25 % zo základu dane.

Zákon o miestnych daniach v ustanovení § 2 ods. 1 určuje, ktoré miestne dane môže obec ukladať. Ustanovenie § 2 ods. 1 písm. a/ ustanovuje, že miestnu daň za nehnuteľnosti ukladá obec. Obec Výrava podľa § 6 ods. 1 zákona o obecnom zriadení vydala Všeobecne záväzné nariadenie č. 1/2009 o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, ktoré nadobudlo účinnosť dňom 01. januára 2009 a ktoré v čl. II v nadväznosti na § 5 zákona o miestnych daniach, podrobne upravilo miestnu daň za nehnuteľnosti. Pokiaľ ide o určenie sadzby dane, táto je pre daňovníkov - fyzické a právnické osoby upravená rovnako. V ustanovení § 4 VZN č. 1/2009 Obce Výrava sa stanovuje pre daňovníkov podľa § 8 zákona o miestnych daniach sadzba za ornú pôdu, a trvalé trávnaté porasty 2,50 % zo základu dane za m² pôdy. Na tom základe treba konštatovať, že v danom prípade daňový orgán Obec Výrava postupovala v súlade so zákonom o miestnych daniach, keď sadzbu dane z pozemkov pre ornú pôdu a trvalé trávne porasty zvýšila o 10-násobok, pričom zákon umožňuje, aby obec pre daňovníkov dane z nehnuteľností zvýšila sadzbu dane až do výšky 20-násobku minimálnej sadzby dane. Zákon o miestnych daniach, ani VZN nedáva priamo vysvetlenie pre takúto alternatívu určenia miestnej dane. Z logiky veci však vyplýva, že takéto navýšenie dane má za cieľ, aby sa jednak naplnili rozpočtové zdroje obce a jednak, aby to viedlo vlastníkov a užívateľov nehnuteľností k ich efektívnemu využívaniu.

Najvyšší súd z uvedených dôvodov nemohol prihliadnuť k námietkam žalobkyne o nedostatku zistenia skutočného stavu, o nesprávnom právnom posúdení a že ide o šikanózný výkon práva v rozpore s dobrými mravmi, resp. prípadné zneužitie práva zo strany Obce Výrava.

V tejto súvislosti najvyšší súd dáva do pozornosti, že žiaden zákon neumožňuje najvyššiemu súdu využiť moderačné oprávnenie a ani inštitút zmiernenia tvrdosti zákona pri určení výšky sadzby dane. Moderačné oprávnenie najvyššieho súdu vyplýva z ustanovenia § 250j ods. 5 OSP len pri náhrade škody, peňažnom plnení alebo pri peňažnej sankcii, ak správny orgán rozhodol o spore alebo o inej právnej veci vyplývajúcej z občianskoprávných, pracovných, rodinných a obchodných vzťahov alebo rozhodol o uložení sankcie (§ 250i ods. 2 OSP). Určenie sadzby dane a jej vyrubenie je však výlučne inštitútom práva verejného, kde moderačné oprávnenie a odstránenie tvrdosti zákona neprichádza do úvahy, resp. je vylúčené.

Najvyšší súd Slovenskej republiky s poukazom na závery uvedené vyššie považoval námietky žalobkyne obsiahnuté v odvolaní proti rozsudku krajského súdu za nedôvodné, ktoré nemohli ovplyvniť posúdenie danej veci, a preto napadnutý rozsudok Krajského súdu v Prešove ako vecne správny podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a podľa § 250k ods. 1 OSP, nakoľko žalobkyňa v odvolacom konaní úspech nemala a žalovanému náhrada trov konania zo zákona neprislúcha a ani mu v odvolacom konaní trovy nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

P o u č e n i e : P r o t i t o m u t o r o z s u d k u n i e j e p r í p u s t n ý o p r a v n ý p r o s t r i e d o k .

V Bratislave 14. júla 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

P. Slezáková